

INTERVIEW
Maria Goos

‘DE WERELD
**LIGT
 WEER OPEN**’

VIERENTWINTIG VROUWEN ONTMOETTE MARIA GOOS DE AFGELOPEN ANDERHALF JAAR VOOR NOUVEAU. VROUWEN DIE HAAR ONTROERDEN EN INSPIREERDEN. DEZE MAAND NEMEN WE AFSCHIED VAN DE SCENARIOSCHRIJFSTER. WE BLIKKEN TERUG EN VOORUIT OP HAAR LEVEN DAT ZO INGRIJPEND IS VERANDERD. 'IK WERD TERUGGEWORPEN OP MEZELF, MAAR IK LEEF WEER VOLOP.'

INTERVIEW: MARION FLORUSSE

‘MIJN LEVEN IS VOL LIEFDE, AL HEEFT DIE LIEFDE EEN ANDERE VORM GEKREGEN’

Maria Goos heeft zichzelf de afgelopen jaren opnieuw uitgevonden. Haar leven stond na haar scheiding, vijf jaar geleden, volledig op zijn kop. Maar het schrijven behoedde haar voor die diepe put waarin ze per se niet terecht wilde komen. Ze maakte van een aantal nadelen daadwerkelijk een voordeel. Ze schreef toneelstukken, ging op reis, koesterde haar vrienden en haar volwassen dochters, verwelkomde een kleinkind en liet zich inspireren door de 24 vrouwen die ze voor 22 Nouveau-interviews ontmoette.

Nu is het tijd voor een nieuwe weg. Maria stort zich weer vooral op het schrijven van theaterstukken. Bij het Nationale Theater is vanaf 6 november *We zijn hier* voor Robbie te zien, met onder anderen Mark Rietman, Tamar van den Dop en Romana Vrede. Ze werkt aan een productie voor haar goede vriendin Loes Luca, schrijft een stuk voor Loes en Pierre Bokma en gaat met hartsvriend Marcel Musters zelf de planken op met *Smoeder* - 15 jaar later. In haar sfeervolle huis in het drukke hart van Amsterdam blikt ze terug op anderhalf jaar, soms enerverende, ontmoetingen met bekende Nederlandse vrouwen. ‘Ik heb het zeer leuk en inspirerend gevonden; fantastische vrouwen ontmoet. Het was een mooi avontuur.’

Welk gevoel heb je aan die 22 interviews overgehouden? ‘Ze waren allemaal heel verschillend, maar een paar hebben diepe indruk op me gemaakt. Mijn eerste interview met Marte Röling bijvoorbeeld. Een vrouw met zo’n onconventioneel leven, die met de drie minnaressen van haar overleden man Henk Jurriaans in volstrekte har-

monie samenleeft. Een uitspraak van haar is me speciaal bijgebleven, ze zei over haar man: “Henk had zo veel liefde in zich, hij had er nog wel honderd andere vrouwen bij kunnen hebben zonder dat ik me tekort gedaan zou hebben gevoeld.” Dat vond ik mooi en inspirerend, al weet ik niet of ik dat zou kunnen, hoor. En dan dat hele huis met die immense portretten van Henk, alles was er op een of andere manier groot.’

Is er een gemene deler te vinden in de vrouwen die je hebben geïnspireerd? ‘Ja, het vermogen je eigen geluk niet afhankelijk te maken van anderen... Wat me intrigeert, zijn vrouwen die gretig leven. Ik heb een aversie tegen mensen die zichzelf van alles ontzeggen, die altijd maar bang zijn. Ik voel me het meest thuis bij mensen die zich loswrikken en risico’s durven nemen. Zoals Anniek Pfeifer die haar vaste plek bij Het Nationale Theater opgaf om te gaan freelancen en die over relaties zegt: “Ik vind dat je in een relatie zo moet staan, dat je niet afhankelijk bent van geld of bezit. Je moet voor jezelf kunnen zorgen, zodat je altijd weg kunt als je dat wilt.” En Ariane Schluter, die zich niet afhankelijk maakt van dat kwetsbare acteervak en een vertalersopleiding volgt.’

Het is inmiddels vijf jaar geleden dat je bent gescheiden van Peter Blok, heb jij je voor je geluk in de 33 jaar dat jullie samen waren, ooit afhankelijk gemaakt van je man? ‘Ik heb nu in elk geval een veel groter gevoel van eigenwaarde dan toen ik getrouwd was. Het ging altijd wel erg om wat we samen uitdroegen. Dat we zo gelukkig waren, dat we zulke mooie producties

maakten... Een boegbeeld van lang en gelukkig. Maar wie ik in essentie was, ben ik kwijtgeraakt. Nu komt dat weer terug. Als je ineens wordt teruggeworpen op jezelf, ontdek je interessante dingen. Bijvoorbeeld dat een beetje van jezelf houden nog helemaal zo makkelijk niet is. Het gekke is, dat ik dat nu beter kan dan toen ik nog getrouwd was.’

De liefde als keurslijf. Is daar niet aan te ontkomen? ‘Nou, die jaren met Peter waren ook een enorme verwennerij. Het idee dat je altijd wist dat er iemand intens van je hield. Maar je meandert in een langdurige relatie wel naar elkaar toe. Je gaat bepaalde dingen doen en laten omdat de ander het wel of niet leuk vindt, omdat het niet handig is voor de gezamenlijke planning. Het is een soort jas die je aantrekt. Een warme jas, begrijp me niet verkeerd, maar niet jónw jas. Die jas is bij mij nu uit en dat is toch wel fijn.’

Dat betekent niet dat je herinneringen een andere lading krijgen? ‘Nee, die koester ik. Ik heb van de jaren met Peter en de kinderen genoten, ik zie het als een geschenk. Dat vond ik ook zo mooi van bijvoorbeeld Marjon van Royen die in haar interview vertelde over de man, die haar verliet toen ze 35 was. “De herinneringen laat ik me niet afpakken,” zei ze. “Dat zijn momenten van geluk.” Een indrukwekkende vrouw. Hoe zij midden in Rio de Janeiro woont, omgeven door criminaliteit en dood en dan zegt hoe prettig ze zich daar ondanks alles voelt. “De angst en de voortdurende aanwezigheid van de dood, intensiveren het leven enorm en ook mijn geluksgevoel.”

Onvergetelijke ontmoeting met Marte Röling.

*'IK HOU VAN
VROUWEN
DIE GRETIG LEVEN
EN RISICO'S
DURVEN NEMEN'*

Zangles van
Tania Kross.

Je houdt van een beetje onaangepast, dat kwam nog ter sprake in je interview met Wende Sniijders. Bij welke vrouwen vond je dat? ‘Bij Loes Luca, zij is onaangepast en eigenzinnig. Best lastig om haar te interviewen, want ze is een van mijn beste vriendinnen. Dat gold ook voor Hedy D’Ancona. We zien elkaar nog geregeld en het is altijd leuk met haar. Wat zij zegt over kunst vind ik zo treffend: “Ik heb altijd het gevoel gehad dat het er moet zijn, al zit niemand erom te springen. Je moet mensen ermee in aanraking brengen, omdat het je inlevingsvermogen vergroot en daar word je een leuker en beter mens van.” Geweldig! Ze zegt ook dat ze, nu ze oud is, meer interesse in anderen kan tonen dan vroeger omdat ze het toen met alles zo druk had. Dat herken ik uit mijn eigen leven. Verder is de manier waarop zij haar relatie met Aatje Veldhoen vormgeeft, zeer inspirerend. Samen eten en slapen, samen ontbijten en dan gaat ze naar haar eigen huis. Zo hou je een eigen leven. Ik zou ook nooit meer willen samenwonen. Alleen wonen heeft me altijd wel fijn geleken. Met kinderen is dat natuurlijk niet handig, maar alleen wonen leek me, toen Saar en Roos het huis uit waren, ook wel weer heel fijn. Dan ga je elkaar weer inspireren.’

Geloof je nog in de liefde of ben je cynisch geworden door de scheiding? ‘Er is de afgelopen jaren altijd wel een speciale man in mijn leven geweest. Ook nu is er iemand met wie ik uitga, met wie ik heerlijk de week doorneem. Maar ik merk dat ik afhaak, zodra ik me begin af te vragen of ik wel mooi of leuk genoeg voor zo’n man ben. Dat wil ik niet meer. Klinkt misschien gek,

‘IK DACHT: IK ZIT HIER MET SONJA BAREND ALS MIJN MOEDER ME KON ZIEN...’

maar op het moment dat ik voel dat ik mijn best ga doen voor een man, is het voor mij klaar. Maar ik geloof zeker nog in de liefde. Ik zal mijn huwelijk ook nooit mislukt noemen en dat doet Peter ook niet. We zijn dertig jaar intens gelukkig met elkaar geweest. Maar ik ken nu ook de andere kant van de liefde en die is niet mals.’

Zou je kunnen zeggen dat je werk je door het ergste heeft heen gesleept? ‘Absoluut, en veel van mijn vrienden. Ik heb bij heel wat mensen mascara op de bank gesmeerd, geloof me. Het schrijven was helend, dat zegt Marian Mudder ook in haar interview. “Met schrijven heb ik mijn creativiteit aangeboord en daarmee mijn autonomie.” Als ik niet schrijf, wordt het een chaos in mijn hoofd. Het geeft richting aan mijn leven.’

Kun je je voorstellen dat je niet meer zou schrijven? ‘Nee. Ik heb ook nog zoveel verhalen in mijn hoofd. Die verhalen zijn er altijd. Het is zo heerlijk om helemaal te kunnen maken wat jij wilt, dat is elke keer weer zo’n groot avontuur. Eng is het ook altijd weer, want je kunt nooit op routine werken. Altijd is er ergens halverwege dat moment waarop je denkt: nu kan ik het dus niet meer, ik ga nooit meer iets afleveren dat de moeite waard is. Dat had ik met Oud Geld, met Volgens Robert en Volgens Jacqueline, met Cloaca... Het enige wat je kunt doen, is hard huilen en verder ploeteren tot je het weer te pakken hebt.’

Je legt de lat altijd hoog voor jezelf. ‘Ja, je moet ook een doel hebben, of het nou gaat om goed zorgen voor je kleinkind, of het maken van een schilderij. Daarom vond ik

het ook zo treffend dat Hadewych Minis nu, op haar veertigste, aangeeft dat ze een beetje haar plek kwijt is. “Ik voel me ineens op de plek van mijn ouders en daar ben ik, geloof ik, nog niet aan toe.” Dat herken ik goed. Ik ben nu zelf oma en kan me dat eigenlijk niet voorstellen... Hadewych zegt ook dat ze nieuwe doelen moet creëren en daar heeft ze helemaal gelijk in. Ze doen het allemaal, die creatieve vrouwen. Tania Kross bijvoorbeeld. Voor haar heb ik ook veel bewondering. Iemand die, zoals ze zelf benadrukt, helemaal niet de achtergrond heeft die de meeste klassieke musici of zangeressen hebben. Ze is puur door educatie gekomen waar ze is. Ze zag op haar dertiende Maria Ewing Carmen zingen en wist: dat wil ik ook! Op haar zeventiende is ze – alleen – vanuit Curaçao, naar Nederland gekomen en naar het conservatorium gegaan. Nu heeft ze haar eigen productiebedrijf. Dat vind ik pure kracht.’

Je hébt wat krachtige vrouwen geïnterviewd voor Nouveau. Lachend: ‘Nou en of, Igone de Jongh heeft me de ogen geopend door de manier waarop zij sprak over vrouwelijkheid. “Ik ben nooit zo bezig geweest met vrouwelijkheid. Dansen is keihard werken, je lichaam is je instrument, het moet niet alleen gracieus kunnen zijn, maar ook oersterk. Je beult je lijf echt af. Dat is bepaald niet vrouwelijk.” Dat had ik me nooit generaliseerd: al die pijn, absurd gewoon. Een ander soort kracht vond ik in Annemarie van Gaal. Ze is altijd zo gedreven en overtuigend, op het dominante af, maar toen ik haar ontmoette, bleek ze een zachte, bijna verlegen vrouw te zijn. Indrukwekkend hoe zij op haar eenentwintigste als alleenstaande moeder, zonder geld en opleiding, naar

Thuis bij
Sonja.

Hartsvriendin
Loes Luca.

Een super-
click met
Wende.

'EEN BEETJE VAN JEZELF HOUDEN, IS NOG HELEMAAL ZO MAKKELIJK NIET'

Met Hedy in het atelier van Aat Veldhoen.

MARIA IN HET KORT

Scenarioschrijfster Maria Goos (Breda, 1956) volgde de opleiding tot docent en regisseur aan de Toneelacademie in Maastricht. Ze is bekend om haar veelgeprezen televisieseries, toneelstukken en films zoals Oud Geld, La Famiglia, Familie en Cloaca, vrouwenvriendschappen. Ze werd in 2000 benoemd tot Officier in de Orde van Oranje-Nassau. Op haar cv regent het prijzen waaronder de Gouden Ganzenveer, diverse Gouden Kalveren, een Zilveren Nipkowschijf. Ze woont in Amsterdam, heeft twee volwassen dochters (uit haar huwelijk met Peter Blok) en een kleindochter.

niet aan denken dat ik dat niet zou hebben; het is een deel van mijn identiteit. Ik vind het geweldig dat mensen bijvoorbeeld nu al zo veel kaarten hebben gekocht voor We zijn hier voor Robbie.'

In wat voor fase ben je als vrouw? 'Ik leef weer volop. Zonder mijn grote liefde, maar niet zonder liefde. Mijn leven is vól liefde. Liefde heeft een andere vorm gekregen. Ik heb vriendschappen met mensen die ik al veertig jaar ken, met wie ik me intens verbonden voel. Het is alleen maar hechter geworden. Ik heb ook een heel sterke band met mijn dochters. De scheiding heeft me niet alleen maar dingen afgenomen, het heeft me ook veel gegeven. Het heeft me mijn zwaktes getoond, maar ook mijn kracht. De wereld ligt weer voor me open.'

De kracht van 50+? 'Haha, ja geweldig is dat en ik zie het overal om me heen. Het is toch een enorme rijkdom dat we steeds beter voor onszelf zorgen? Ik heb mijn lichaam ook "afgetuigd" met veel drinken, weinig slaap, ongezond eten. Ik heb gretig geleefd en dat doe ik nog, maar ik zorg beter voor mezelf dan vroeger en dat voelt heel goed. Jij nog kruidenthee?'

Om een beetje te eindigen in de stijl waarin Maria haar interviews gewoonlijk afsloot: ik ben nooit zo van de kruidenthee, maar Maria's gastvrije lunch met heerlijke, gezonde dingen, van wortelcake tot kefir, en haar hartverwarmende openheid, waren meer dan inspirerend. Het wijst een mens op haar eigen angsten en valkuilen en ook op haar zegeningen. Ik heb de mijne geteld en dit gesprek was er een van. □

Op 6 november gaat de tragikomedie We zijn hier voor Robbie in première bij Het Nationale Theater Nationaletheater.nl

Rusland is gegaan om vervolgens binnen een paar jaar schathemeltje rijk te zijn.'

Welk interview vond je achteraf gezien het moeilijkst? 'Dat met Sonja Barend, omdat ik haar al zo lang bewonder. Ik zag haar vanaf mijn zestiende op televisie, een wereld die ik niet kende. Zo'n mooie, leuke, goed geklede vrouw die het voor het zeggen had. Een rolmodel. Ik kon dat moeilijk van me af zetten. Ik dacht: ik zit hier met Sonja Barend en ze zet koffie voor me. Als mijn moeder me nu zou kunnen zien....'

Zij was net zo onder de indruk van jou. 'Haha, ja, dat heeft ze me later verteld, maar dat wist ik tijdens het interview niet.'

En dan Femke Halsema die niets mocht zeggen over haar aanstaande burgemeesterschap... Femke heeft best stevige dingen gezegd in dat licht. Zoals: "Er wordt mij al snel een multiculturele meegaandheid toebedeeld, waardoor ik alles maar zou vergoelijken, maar dat is helemaal niet waar. Ik geloof in een sterke rechtsstaat, waarin je heel goed van elkaar kunt verschillen,

maar je zal mij nooit horen zeggen dat de sharia een goed idee is of dat hoofddoekjes leuk zijn, want dat vind ik niet.'

Actrice Romana Vrede had ook een politieke boodschap. 'Ja, Romana... Zij speelt een grote rol in We zijn hier voor Robbie en ik ken haar daardoor inmiddels beter. Zij heeft wat ik ook gehad heb, een enorm verantwoordelijkheidsgevoel vanwege haar positie. Ze moet oppassen dat ze zichzelf niet voorbij holt. Ik vroeg haar of ze weleens een hekel aan zichzelf had, waarop ze meteen zei: "Ja, als ik niets doe." Dat grijpen van alle kansen die op je afkomen, dat heb ik ook jarenlang gedaan. Ik ben zo blij dat ik dat niet meer doe en dat ik nu tijd heb om te leven en te genieten.'

Hoe is dat bij jou tot stand gekomen? 'Toen ik twaalf jaar geleden borstkanker bleek te hebben, ben ik meteen minder gaan werken. Tot de interviews voor Nouveau heb ik alleen nog drama gemaakt. Ik doe, net als Loes Luca, alleen nog wat ik echt leuk en belangrijk vind. Dat betekent niet dat ik mijn werk niet belangrijk vind, ik moet er

FOTOGRAFIE: CHANTAL ARIENS, ANNE TIMMER, SACHA DE BOER, STEF NAGEL, HELENE WIESENHAAN / STUDIO KARIN VERBRUGGEN / STYLING: PIETER VAN LOON E.A.

